

Bombastics Krutskola

Pjästyper, vanliga i handeln

Bomber De består av ett rör med en drivladdning i botten som skjuter upp bomben med inbyggd fördröjning och effekterna i luften. Kaliber mellan 25 och 100 mm, stighöjd mellan 40 och 120 meter. Diameter på krevaden ligger mellan 20 och 70 meter.

Bombbatterier Seriekopplade bomber, mellan 3 och 16 stycken vanligtvis. Kalibrarna brukar ligga mellan 30 och 60mm. Stighöjd 40-70 meter.

Tårtor Småkalibriga bombbatterier, 6 till 100 små rör, mellan 10 och 25 mm´s kaliber, stighöjd mellan 15 och 30 meter.

Trälådor: Mycket populära pjäser. Det är egentligen en stor tårta med bra variation, oftast med olika kaliber på rören. Dessa är pga. av dess storlek oftare ganska dyra men perfekta för det lite större fyrverkeriet eller om man vill ha ett väldigt lättskjutet fyrverkeri, det är bara att tända stubinen och titta på.

Raketer Effekten skjuts upp med en raketmotor monterad på en tråkäpp, ovanpå motorn sitter en fördröjning och separationsladdning . Stighöjder mellan 25 och 120 meter

Fontäner Packad pyroteknisk sats som brinner i mellan 10 och 60 sekunder med skiftande färger och gnistkombinationer. Oftast tyst och lugn, stiger mellan 0,5 och 8 meter från marken.

Bengaler Bengaliska eldar är en pyroteknisk sats som brinner med en intensiv flamma (inget som flyger iväg). Dessa används oftast för att belysa skjutplatsen och dess omgivning. Kan brinna allt ifrån någon minut till 20 minuter.

”Leksaker” Dessa saker håller sig ofta på marken och har som huvudsyfte att vara roliga och vackra, de sprutar, fräser, tjuiter och knastrar ofta.

Säkerhet

Platsen: Vilka pjäser kan jag nyttja, vad får jag plats med? med tanke på säkerhetsavstånden? vad kan hända? nedfall, brandfara, grannar djur/människor. Tänk igenom hur du kan anpassa ditt fyrverkeri till platsen.

Köpet: Budget, hur många ”tändningar/pjäser” vill jag ha? tips i butiken? har de skjutit pjäserna och vad kan de rekommendera? Ofta handlar det om hur många pjäser man vill ha, vissa vill ha fler och mindre andra vill bara ha en stor. Innan man bestämmer sig för det kanske man skall tänka på vilket syfte skjutningen har. Ett litet fyrverkeri för familjen eller som en del i ett större sällskap där alla har lite var.

Läs: Säkerhetsavstånd, instruktionerna angående riggning/stagning.

Förberedelser: Gör riggning i god tid så slipper ni att arbeta i mörker och under tidspress. Raketer skjuts i rör, läskback med flaskor eller plankor med märklar. Tänk på att pinnen skall löpa lätt och raketen pekar rakt upp. Bomber och större tårtor/bombbatterier stagas i en nedslagen käpp i marken. Se alltid till att det är fast underlag under bomben, det är det som garanterar att bomben får stöd och kommer så högt som den skall. Gällande för alla pjäser är att man följer de instruktioner som står på och gör allt stabilt så det inte kan välta (inte ens om man råkar halka och sparka till ställningen).

Alkohol: Skjut aldrig då ni är alkoholpåverkade, ni kanske kan utse en ansvarig skjutare som håller sig nykter till tolvslaget?

Avstånd: Håll säkerhetsavstånden från pjäsen, både du själv och publiken. Brukligen är säkerhetsavståndet mellan 3 och 50 meter, det står alltid på pjäsen vad som gäller för just den.

Väder & vind: Tänk på att placera pjäserna alt. publiken så vinden kommer från publiken, då slipper de nedfall och rök. Skulle det regna så täck pjäserna med en plastpåse eller lite "gladpack", ta sedan av plasten precis innan du tänder.

Skyddsutrustning: För din egna säkerhet så är det lämpligt att använda hörselskydd, skyddsglasögon och handskar. Detta för att inte brännskada sig eller skadas vid en olycka.

Tänd: Tänk på brännskaderisken och att pjäsen skjuter iväg med en ohygglig kraft, stå aldrig med någon kroppsdel över pjäsen. Vänd alla stubinerna åt samma håll, då slipper Du leta efter den i mörkret.

Tändmedel: Använd bra tändmedel, tändrör eller stormtändstickor, det underlättar mycket och blir mycket trevligare för publiken att titta på om ni får eld på stubinen direkt. Då slipper man vänta på er icke fungerande tändare. Tändröret brinner i ca: 3,5 minuter och stortändstickorna i cirka 8 sekunder.

Avvakta: Ha koll på hur pjäsen skall fungera, är det 1 skott eller 25? Om det inte händer något så avvakta minst 20 minuter innan ni närmar er pjäsen.

Vad säger lagen?

- ?? Inga smällare får längre säljas, detta innebär inte att det inte smäller om dagens pjäser. Däremot finns det inga pjäser som enbart smäller.
- ?? 18 år gäller för alla pjäser som säljs i handeln idag, utom för partypoppers, julgransbloss och isfacklor (de i tårtan)
- ?? Nyårsafton, påskafton och valborgsmässoafton är de tillfällen man får skjuta fyrverkerier utan tillstånd i Kalmar kommun inom stadsplanerat område.

Hur komponerar jag mitt fyrverkeri på ett bra sätt?

1. Ett fyrverkeri bör bjuda på god omväxling i höjd, bredd, färg och form för att ständigt tjusa och överraska publiken. Dessutom bör man spara det största och häftigaste till sist för att ge en värdig final.
2. För att få en magisk stämning så kan man med fördel använda en bengalisk eld som man placerar bakom en buske eller liknande, då bländar flamman inte publiken. En positiv bieffekt man får är att man får ett bra "arbetsljus" och säker eld till tändröret av den bengaliska elden.
3. Avståndet till fyrverkeriet är viktigt, tänk på att man inte skall stå för nära dels pga. säkerheten men även för att publiken skall slippa "kröka nacke" för mycket. Tänk på vinden.
4. Tiden. Skjut hellre lite för snabbt än för långsamt, man uppfattar oftast tiden som längre än vad den egentligen är enligt vår erfarenhet. Det innebär att du skall rigga fyrverkeriet så att du kan tända nästa pjäs så fort den innan har brunnit klart.
5. Storleken på fyrverkeriet är oftast en avvägning mot hur mycket pengar man har och vilken plats man är på. Mindre pjäser kan ha en förmåga att bli lite "långtråkiga" och stora pjäser kan man ju inte skjuta så många av. Det finns lösningar mot detta.
6. För att få ett varierande fyrverkeri för sin egen plånbok så får man återkomma till det här med antalet tändningar (pjäser/stubiner helt enkelt). Ofta är det lämpligt att använda mellan fyra och tio "pjäsomgångar".
7. Var inte rädd för att gå upp och ner i tempo och storlek under fyrverkeriet, det ger variation.
8. Du kan nyttja effekten som uppstår om man skjuter flera likadana pjäser samtidigt, två räcker ofta. Skjut två lite billigare tårtor men ställ dem med 5-10 meters lucka, då får man en symmetri och en bredd som inte går att få med enstaka pjäser till ett rimligt pris. Likadant kan man komplettera en tårta med två fontäner som flankerar. Här underlättar det om man är två personer som samarbetar. Gör tydliga rörelser med era tändrör så får ni bra samtidighet.
9. Börja med bengalen för att få ljus och fånga publikens uppmärksamhet.
10. Fortsätt med en tårta med en fontän på varje sida.
11. Två tårtor med 5-10 meters lucka
12. Ett litet bombbatteri, 45 mm
13. 60 mm's bomb
14. Två tårtor med 5-10 meters lucka.
15. En trälåda om ekonomi finnes
16. Ett större bombbatteri, 60 mm
17. En eller två avslutande 100 mm's bomber
18. Vill man sedan kan man skjuta två små knallraketer (t.ex. BigBang) för att markera att fyrverkeriet är slut.

Detta är en liten enkel genomgång för hur man skapar ett säkert, enkelt riggat och omväxlande fyrverkeri. Absolut inte den "enda vägen" utan en liten mall för hur man kan gå till väga.